MALTA

QORTI TA' L-APPELL KRIMINALI

S.T.O. PRIM IMHALLEF
VINCENT DE GAETANO

Seduta tal-5 ta' Gunju, 2003

Appell Kriminali Numru. 49/2002/1

IL-PULIZIJA.

Vs.

Omissis

Il-Qorti ,

Rat l-akkuzi dedotti kontra l-appellant quddiem il-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti Istruttorja ;

Rat is-sentenza tal-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta'Gudikatura Kriminali tal-21 ta' Frar, 2002 , li biha l-appellant gie misjub hati kif hemm inghid u kundannat ghall-piena ta' erba snin prigunerija ;

Rat ir-rikors tal-appell minnu prezentat fl-4 ta' Marzu, 2002 , fejn talab li din il-Qorti tikkonferma s-sentenza appellata fil-parti liberatorja u tirrevokaha kwantu sabitu

hati tal-imputazzjonijiet fiha indikati , billi tiddikjarah mhux hati u tilliberah minn kull imputazzjoni w htija skond il-ligi .

Rat illi l-aggravji tal-appellant fil-qosor jikkonsistu fis-segwenti u cioe' :- 1. Illi l-Ewwel Qorti hasbet li l-kwerela maghmula mill-genituri ta' wahda mill-minuri ma kienetx irtirata u kienu biss il-kwereli maghmula mill-genituri taz-zewg minuri l-ohra li kienu gew irtirati u li ladarba l-Ewwel Qorti korrettament ikkonkludiet li la darba l-kwereli rigwardanti z-zewg minuri l-ohra kienu rtirati , l-akkuza taht l-artikolu 203 ma kienetx aktar prosegwibbli fil-konfront tal-appellant fir-rigward taghhom , hekk ukoll din il-Qorti ghandha tikkonkludi li ladarba l-kwerela fir-rigward tat-tielet minuri giet ukoll irtirata mill-genituri taghha , l-akkuza taht l-artikolu 203 ma hix prosegwibbli kontra l-appellant ; 2. Illi l-konkluzzjoni tal-Ewwel Qorti in kwantu ghall-fatt kienet ukoll erronja ghax il-versjoni li ta l-appellant kienet wahda aktar kredibbli ghar-ragunijiet dettaljati ndikati fir-rikors tal-appell u dana japplika kemm ghall-akkuza taht l-artikolu 203 kif ukoll ghall dik taht l-artikolu 209 tal-Kodici Kriminali ; u 3. li l-piena nflitta ta' erba snin habs hija wahda eccessiva meta wiehed jikkonsidra l-fatti li l-kwereli gew kollha rtirati , l-eta' u l-fedina penali tal-appellant;

Fliet l-atti kollha processwali ;

Semghet ix-xiehda tal-genituri tal-minuri koncernata;

Semghet it-trattazzjoni fil-kors tas-seduti tat-30 ta' Mejju, 11 ta' Lulju, 2002 , 21 ta' Jannar u 29 ta' Mejju, 2003 ;

Rat in-Nota tal-Avukat Generali tas-6 ta' Novembru, 2002 u l-kopji tas-sentenzi li ghalihom hemm saret riferenza ;

Rat in-nota tad-difiza tat-13 ta' Marzu, 2003 u dik responsiva tal-Avukat Generali tad-19 ta' Mejju, 2003 , fejn il-Prosekuzzjoni w d-difiza dahlu fil-fond fl-argumentazzjoni taghhom dwar il-punti ta' dritt u ta' fatt sollevati fit-trattazzjoni orali ;

Rat il-verbal tal-abbli prosekutur dwar il-piena applikabbli f'dan il-kaz registrat fis-seduta tad-29 ta' Mejju, 2003;

Ikkonsidrat ;

Illi l-ewwel aggravju jirrigwarda l-irtirar tal-kwerela mill-genituri tal-minuri quddiem l-Ewwel Qorti u li, skond l-appellant, l-Ewwel Qorti , bi zball , ma qiesetx fis-sentenza taghha. L-appellant ghamel riferenza ghat-traskrizzjoni tax-xiehda taghhom a fol. 73 tal-process li skondu juri bic-car li l-genituri kienu rtiraw il-kwerela ghal dak li jirrigwarda l-akkuza ta' korruzzjoni ta' minorenni skond l-artikolu 203 tal-Kap.9 .

Pero' il-kontenzjoni tal-Avukat Generali quddiem din il-Qorti proprjament kienet li anki jekk, ghal grazzja tal-argument, l-kwerela kienet giet irtirata quddiem l-Ewwel Qorti , jibqa' l-fatt li dan ma kien jiswa' ghal xejn ghax l-azzjoni xorta wahda kienet prosegwibbli "ex officio" mill-Pulizija , skond il-ligi w skond il-gurisprudenza kostanti ta' dawn il-Qrati . Dan il-punt legali , ghalkemm ormai trattat u ritrattat fil-gurisprudenza, gie dibattut "ad unguem" kemm fil-kors tat-trattazzjoni orali kif ukoll fin-noti assennati tal-partijiet .

Id-difiza ssottomettiet ukoll li jekk din il-Qorti ma kienetx ser tqis li l-kliem tal-genituri tal-minuri quddiem l-Ewwel Qorti kien jammonta ghall-irtirar tal-kwerela , pero' jekk issa quddiem din il-Qorti jirrizulta li l-kwerela kienet qed tigi irtirata, allura din il-Qorti kellha tikkonsidra dan ghax il-kwerela tista' tigi rtirata f'kull stadju tal-process, inkluz fl-appell. Sa hawn din il-Qorti taqbel ma din il-pozizzjoni salvi dak li ser jintqal aktar il-quddiem dwar jekk l-irtirar tal-kwerela jwaqqafx il-proceduri odjerni .

Din il-Qorti thoss li x-xiehda tal-genituri tal-minuri quddiem l-Ewwel Qorti kellha titqies bhala li kienet qed tigi rtirata l-kwerela w li dan kien car bizzejjed b'mod li jidher li l-Ewwel Qorti bi zball ma haditx kont ta' dan il-fatt fis-sentenza taghha.. F'kull kaz , anki jekk seta' kien hemm xi dubju dwar l-irtirar tal-kwerela quddiem l-Ewwel Qorti , f'dan l-istadju dan id-dubju m'ghadx hemm lok ghalih wara

li din il-Qorti semghet lill-genituri koncernati jikkonfermaw bil-gurament illi huma ma riedux li jitkomplew il-proceduri kriminali kontra l-appellant. Pero’ dana qed jinghid biss bhala punt ta’ fatt u bla pregudizzju ghall-konsiderazzjonijiet ta’ natura guridika li bil-fors iridu jsiru minn din il-Qorti f’ din is-sentenza dwar l-effetti guridici ta’ tali rinunzja.

Id-difiza mbaghad tkompli tissottometti li ladarba ma sarx appell mill-Avukat Generali minn dik il-parti tas-sentenza fejn l-Ewwel Qorti rriteniet li la kien hemm l-irtirar tal-kwerala fil-kaz taz-zewg minuri l-ohra, il-procediment kien ezawrit fil-konfront ta’ dawk l-akkuzi , allura issa – ladarba dan il-pronuncjament legali gie accettat – din il-Qorti trid taghmlu taghha w tiddeciedi biss dwar jekk kienx hemm ic-cessjoni tal-kwerela jew le.

Illi bir-rispett ghal dan l-argument tad-difiza, l-affarijiet mhumiex daqshekk semplicisti . Sal-lum l-akkuza kontra l-appellant dwar korruzzjoni tal-minorenni koncernata ghadha treggi u di fatti hemm kundanna dwarha li l-appellant qed jilmenta minnha quddiem din il-Qorti . Biex l-appellant jirmexxilu jillibera ruhu minn din l-akkuza jrid jissodisfa lil din il-Qorti jew li din l-akkuza ma tirrizultax pruvata jew inkella li l-azzjoni penali dwarha giet estinta f’dan il-kaz bir-rinunzja tal-kwerela w li f’ kull kaz tali rinunzja tkun bizzejjed biex twaqqaf il-proceduri kriminali w li dawn m’humiex prosegwibbli “ex officio” w indipendentement mill-irtirar tal-kwerela. Din il-Qorti ma tistax tiddeciedi bil-“blinkers” u tissanzjona xi zball legali tal-Ewwel Qorti jekk kien hemm , semplicement ghax l-Avukat Generali ma appellax minn principju zbaljat enuncjat mill-Ewwel Qorti . Kieku l-pozizzjoni legali hija kif qed jissottometti l-appellant , allura nigu fil-pozizzjoni assurda li din il-Qorti hija marbuta necessarjament li taghmel l-istess zball – jekk zball kien – li ghamlet l-Ewwel Qorti meta ddikjarat l-azzjoni penali fir-rigward taz-zewg minuri l-ohra bhala estinta stante rinunzja.

Din il-Qorti ma tistax tiddeciedi billi tibbaza fuq zball legali tal-ewwel Qorti w tillimita ruhu biex tara l-Qorti haditx zball iehor meta qieset li ma kienx hemm rinunzja tal-

kwerela , meta suppost skond id-difiza din ir-rinunzja saret . Din il-Qorti trid tara l-“iter” kollu tar-ragjunament tal-Ewwel Qorti w tqis kemm l-aspetti legali kif ukoll fattwali li setghu wasslu lil dik il-Qorti biex tiddeciedi w , fejn issib zball, trid tissenjalah u tirmedja ghalih. Hawn non si tratta ta’ xi decizjoni “extra petita” kif tissottometti d-difiza , imma ezami akkurat u profond tas-sentenza appellata fl-aspetti kollha taghha, fattwali, legali u procedurali biex tara hemmx bazi li d-decizjoni tal-Ewwel Qorti tigi varjata,revokata jew konfermata. Ghalhekk hu necessarju li din il-Qorti tinvesti l-kwistjoni li anki jekk - fl-ahjar ipotesi ghall-appellant - il-kwerela kienet giet irtirata mill-genituri msemmija fir-rigward ta’ binthom fil-kors tal-proceduri quddiem l-Ewwel Qorti, dan kienx necessarjament iwassal ghall-effett invokat mill-appellant tal-estizjoni tal-azzjoni penali fir-rigward tal-akkuza ta’ korruzzjoni ta’ minorenni .

Illi din il-Qorti wara li ezaminat fit-tul il-gurisprudenza ta’ dawn il-Qrati , ma tistax taqbel mat-tezi difensjonali .

Illi r-reat ta’ korruzzjoni ta’ minorenni kontemplat fl-artikolu 203 tal-Kodici Kriminali skond is-subinciz (2) jinhtieg il-kwerela tal-parti offiza biex jittiehed procediment dwaru . Pero’ fil-proviso tal-istess subinciz jinghid li l-procediment jista’ jitmexxa “ex officio” fil-kazijiet imsemmija fil-proviso tal-artikolu 544 .

Issa l-proviso tal-artikolu 544 jghid li meta xi wiehed mid-delitti fih imsemmija jsir bi vjolenza pubblika, jew flimkien ma reat iehor li jolqot l-ordni pubbliku , l-azzjoni kriminali titmexxa ndipendentement mill-azzjoni tal-parti privata. Pero’ hawn id-difiza tghid li l-artikolu 544 isemmi biss ir-reati ta’ 1. stupru vjolent , 2. serq ta’ persuna u 3. attentat vjolent ghall-pudur u ma jsemnmix ir-reat ta’ korruzzjoni ta’ minorenni. Pero’ anki hawn wiehed ma jistax jinjora l-“cross reference” li jaghmel l-artikolu 203 (3) fil-proviso tieghu , fejn ghall-fini ta’ prosekuzzjoni “ex officio” jaddotta l-istess eccezzjoni li tezisti fil-kaz tar-reati imsemmija fl-artikolu 544 . Il-Ligi hija cara w ghalkemm tali “cross reference” hija forsi nfelici w tirrendi l-Kodici aktar komplikat milli hemm bzonn , il-gurisprudenza taghna hija

uniformi ghall-ahhar fis-sinifikat ta’ din il-“cross reference” b’mod li ma thalli ebda dubju jekk qatt jista’ jkun hemm .

Hekk gie ritenut minn din il-Qorti fl-appell kriminali fil-kawza “Il-Pulizija vs. George Zarb” [17.2.1997] fejn din il-Qorti qalet testwalment :-

“ Ghalkemm l-azzjoni ghar-reat kontemplat fl-artikolu 203 tal-Kodici Kriminali titmexxa dejjem mill-awtorita’ pubblika , tali azzjoni tinhtieg il-kwerela tal-parti . Ghal din ir-regola hemm xi eccezzjonijiet , fosthom “fil-kazijiet imsemmijin fil-proviso tal-artikolu 544”. Il-proviso tal-artikolu 544 applikat ghar-reat ta’ korruzzjoni ta’ minorenni , jipprovdi li meta d-delitt “isir bi vjolenza pubblika , jew flimkien ma reat iehor li jolqot l-ordni pubbliku , l-azzjoni kriminali titmexxa indipendentement mill-azzjoni tal-parti privata”.

Umbaghad dejjem gie ritenut mill-Qrati Taghna li meta r-reat ta’ korruzzjoni ta’ minorenni jsir f’-post pubbliku jew f’-post espost ghal-pubbliku , dan isir prosegwibbli “ex officio” proprju ghaliex allura jkun akkompanjat b’reat li jolqot l-ordni pubbliku . Hekk gie ritenut mill-Qorti tal-Appell Kriminali kolleggjali f’appell minn guri fil-kawza “”Ir-Repubblika ta’ Malta vs. Spiridione Tanti sive Tanti Costa “ [12.4.1991] li:-

“…..l-Qrati taghna dejjem irritjenew illi l-fatt li f’ delitt kontra l-familja u l-morali prosegwibbli biss fuq istanza privata dawn jirrikorru f’ post pubbliku jew post espost ghall-pubbliku , jsiru prosegwibbli “ex officio” proprju ghaliex awtomatikament ikunu akkumpanjati b’reat li jolqot l-ordni pubbliku.”

Issa fil-kaz in ezami ma jistax ikun hemm dubju li l-post fejn gara l-allegat reat kien wiehed manifestament espost ghall-pubbliku w dwar dan lanqas id-difiza ma tidher li qed tissottometti l-kuntrarju.

Lanqas ma tidher korretta s-sottomissjoni tal-appellant li biex japplika l-proviso ta’ l-artikolu 544 ghar-reat ta’ korruzzjoni ta’ minorenni , dan ir-reat irid ikun akkompanjat b’xi wiehed mir-reati li jissemmew

espressament fl-artikolu 544 . Kif del resto lanqas hi fondata s-sottomissjoni tal-appellant li r-reat li jkun jakkompanja dak ta’ korruzzjoni tal-minorenni jrid ikun reat li ma johrogx mill-istess atti libidinuzu jew sesswali imma xi reat iehor ta’ natura ghal kollox differenti. Di fatti gie ritenut minn din il-Qorti li :-

“Skond il-gurisprudenza kostanti tal-Qrati taghna , meta l-istess fatt li jaghti lok ghall-stupru , l-attentat vjolent ghall-pudur jew il-korruzzjoni tal-minorenni isir f’post pubbliku jew espost ghall-publiku , b’mod ghalhekk li jikkonfigura wkoll ir-reat taht l-artikolu 209 , l-azzjoni ghal dawk ir-reati ma tirrikjedix il-kwerela tal-parti privata u l-parti privata konsegwentement anqas ma tista’ bir-recess taghha twaqqa’ dik l-azzjoni . U r-raguni hi ghax dawk ir-reati jkunu saru “flimkien ma reat iehor li jolqot l-ordni pubbliku” fit-termini tal-proviso tal-artikolu 544” (Ara. Appell Kriminali : “Il-Pulizija vs. Gregory sive Godwin Scicluna“ [19.2.1997]

Il-punt sollevat mid-difiza li l-artikolu 209 li bih ukoll l-appellant gie akkuzat u nstab hati tieghu mhux reat li jolqot l-ordni pubbliku imma biss il-morali pubblika u ghalhekk ma jissodisfax ir-rekwizit tal-proviso tal-artikolu 544 gie ukoll trattat fil-gurisprudenza avversament ghat-tezi tal-appellant fl-Appell Kriminali “Il-Pulizija vs. George Zarb” fuq citata fejn gie ritenut li :-

“Ir-reat kontemplat fl-artikolu 209 ma jehtieg ebda kwerela ghax hawn, bhal fil-kaz ta’ arrest illegali, si tratta ta’ reat li jolqot jew jinteressa l-ordni pubbliku.”

U l-istess gie ritenut fl-Appell Kriminali ta’ Tanti sive Tanti Costa appena citat fejn intqal :-

“Illi ma jistax ikun hemm dubbju dwar jekk il-legislatur taghna jikkonsidrax atti oxxeni li joffendu l-morali pubblika ghax proprju kommessi fil-pubbliku , bhala reati kontra l-ordni pubbliku u fil-fatt dan ma setghax jonqos . Infatti per ezempju , fit-termini tal-artikolu 338 (bb) tal-Kodici Kriminali ikun qed jikkommetti reat (kontravvenzjoni) kontra l-ordni pubbliku min jaghmel atti oxxeni fil-pubbliku

jew joffendi l-morali , l-imgieba xierqa jew id-decenza pubblika anki jekk jikkomettihom meta jkun xurban . Multo magis ghalhekk , ghandu jigi argumentat li min imur oltre u jikkommetti reati ohra kontra l-morali pubblika li huma konsiderati mill-ligi bhala delitti u ghalhekk bhala reati aktar serji u jikkommetti l-istess f'post pubbliku jew f'post espost ghall-pubbliku , ikun qieghed kontestwalment jikkommetti reat kontra l-ordni pubbliku."

Illi fin-nota t' osservazzjonijiet tieghu l-appellant umbaghad jirriferi ghal dak li jghid il-MAINO dwar ir-rinunzja ghall-kwerela taht il-ligi penali Taljana . Pero' kif gustament issottometta l-Avukat Generali tali riferenza ma hix rilevanti ghaliex hemm differenzi sostanzjali bejn il-Kodici Kriminali taghna w l-Codice Zanardelli Taljan li dahal in vigour fl-1 ta' Jannar , 1890, kommentat mill-Maino fejn si tratta tar-rinunzja tal-azzjoni kriminali. Hekk gie ritenut mill-Qorti tal-Appell Kriminali kolleggjali fil-kaz ta' Tanti sive Tanti Costa fuq citat .

Illi s-sottomissjoni tad-difiza li l-kaz ta' Tanti Costa kien wiehed dwar reat ta' stupru vjolent li akkompanja r-reat ta' korruzzjoni ta' minorenni w ghalhekk dak li ntqal f' dik is-sentenza ma japplikax ghall-kaz odjern li jittratta kaz ta' korruzzjoni ta' minorenni ma hix wahda valida ghaliex l-osservazzjonijiet assennati w profondi li ghamlet il-Qorti ta' l-Appell Kriminali kollegjali f' dik is-sentenza dwar l-applikazzjoni w l-interpretazzjoni li ghandha tinghata lill-proviso tal-artikolu 544, huma ta' natura generali w japplikaw anki ghal kaz ta' korruzzjoni ta' minorenni .

Il-fatt li fil-kaz ta' Tanti sive Tanti Costa kienu tnehhew xi hwejjeg tal-minorenni mentri dan ma jidhirx li gara f'dan il-kaz ma jbiddel xejn ghaliex indubbjamernt li l-atti li huma allegati li saru f'dan il-kaz jikkonfiguraw fir-reat kontemplat fl-artikolu 209 u cioe' dik ta' offiza ghall-pudur jew il-morali b'eghmil li jsir f'lok pubbliku jew lok espost ghall-pubbliku.

Anki l-argument li f'dan il-kaz l-akkuza taht l-artikolu 209 hija assorbita f'dik ta' korruzzjoni ta' minorenni u ghalhekk ma jistax jinghid li r-reat ta' korruzzjoni ta' minorenni f'dan il-kaz kien akkompanjat minn reat li jolqot l-ordni pubbliku

ma jreggix. It-teorija tal-assorbiment hija wahda li tirrigwarda biss il-piena imma mhux l-ezistenza o meno tal-akkuza jew tar-reat . Di fatti dan il-koncett insibuh biss fl-artikolu 17 tal-Kodici Kriminali li jitkellem dwar il-konkors ta' reati w pieni. Is-subinciz (h) tal-artikolu 17 jiddisponi li meta zewg reati jew izjed , li flimkien ma jaghmlux delitt kwalifikat , iservu bhala mezz biex isir reat iehor, sew ikkwalifikat jew semplici, ghandha tinghata l-piena ghar-reat l-aktar gravi. Dan ifisser li tkun instabet htija ghaz-zewg reati jew aktar kontra l-hati w mhux li reat jikkancella l-ezistenza ta' xi reat iehor li jkun serva bhala mezz ghall-fini biex jigi kommess r-reat . Hija biss ghall-fini ta' piena li r-reat li serva bhala mezz ghall-fini ma jittiehedx in konsiderazzjoni , imma dikjarazzjoni ta' htija dwaru jkun hemm dejjem u ghalhekk dar-reat ikun jezisti w jakkompanja lir-reat l-iehor.

Din il-Qorti diversament preseduta irriteniet li *"r-reat ta' istanza privata huwa "akkompanjat" minn iehor ta' azzjoni pubblika meta jew iz-zewg reati jkunu konkorrenti , billi wiehed ikun serva ta' mezz ghall-iehor jew il-fatt kriminuz ikun jivvjola "unico contextu" zewg dispozizzjonijiet tal-ligi kriminali , b'mod li jitnisslu minnu zewg titoli ta' reati"* (ara. "Il-Pulizija vs. Karmenu Cassar "[21.4.1945] (Kollez. XXXII. iv. p.895, per Harding J,)

Fid-dawl ta' dan kollu huwa ovvju li r-reat ta' korruzzjoni ta' minorenni li tieghu nstab hati l-appellant kien akkompanjat minn reat li jolqot l-ordni pubbliku w cioe' r-reat kontemplat fl-artikolu 209 li ukoll gie akkuzat bih u li tieghu ukoll instab hati mill-Ewwel Qorti. Ghalhekk l-azzjoni kriminali ma kienetx tiddependi fuq il-kwerela tal-parti offiza w setghet tingieb il-quddiem mill-Pulizija "ex officio" . Ergo kull irtirar tal-kwerela fi kwalsiasi stadju tal-proceduri mill-genituri tal-minuri ma setax iwaqqaf l-andament tal-kawza kontra l-appellant u lanqas jista' jwaqqfu f'dan l-istadju . L-irtirar tal-kwerela ghal massimu jista' – u f' dan il-kaz ser - jittiehed in konsiderazzjoni ghall-fini tal-piena imma mhux li josta b'xi mod ghat-tkomplija tal-proceduri.

It-tieni aggravju tal-appellant hu li f'kull kaz l-ewwel Qorti ghamlet apprezament zbaljat tal-fatti tal-kaz u jmissha tat aktar affidament lill-versjoni u c-cahda tal-appellant milli tal-versjoni moghtija mill-minorenni .
Issa gie dejjem ritenut i li din il-Qorti bhala Qorti ta' revizjoni ma tiddisturbax leggerment il-konkluzzjoni ta' l-Ewwel Qorti dwar apprezzament ta' fatt izda taghmel ezami approfondit tal-provi biex tara jekk fuq il-fatti rizultanti l-Ewwel Qorti setghetx legalment u ragonevolment tasal ghall-konkluzzjoni li tkun waslet ghaliha b'mod "safe u satisfactory" .

Kif gie ritenut minn LORD CHIEF JUSTICE WIDGERY fil-kawza "R. vs. Cooper" [1969] 1 QB 276 :-

"Assuming that there was no specific error in the conduct of a trial, an appeal court will be very reluctant to interfere with the jury's verdict (in this case , with the conclusion of the learned Magistrate) , because the jury will have had the advantage of seeing and hearing the witness, whereas the appeal court normally determines the appeal on the basis of papers alone .." (Ara ukoll Blackstone's Criminal Practice (1991) , p.1392)

Fil-kaz in ezami kienet l-Ewwel Qorti li semghet ix-xhieda minorenni f'dan il-kaz u setghet tapprezza bil-mod kif xehdu dwar id-diversi atti komessi fuqhom rispettivament mill-appellant odjern . Din il-Qorti ghandha biss it-traskrizzjoni ta' dawn ix-xiehdiet . Pero' din il-Qorti thoss li l-Ewwel Qorti kellha bizzejjed provi biex tiskarta c-cahda tal-appellant u invece temmen dik tal-minorenni koncernata kif del resto korroborata bhala "system of conduct" mix-xiehda taz-zewg minuri l-ohra li ghalkemm l-kwereli dwarhom fuq ir-reat ta' korruzzjoni ta' minorenni gew irtirati w l-Avukat Generali ma appellax mil-liberazzjoni fir-rigward taghhom , taw ix-xiehda taghhom f' dal-process . Kien hemm umbaghad serje twila ta' cirkostanzi ndizjarji ohra li jikkorroboraw l-allegazzjoni tal-minuri li mhux il-kaz li jigu rikapitulati fid-dettall pero' li qieset l-Ewwel Qorti meta ghamlet l-apprezzament taghha dwar il-fatti tal-kaz . Dawn l-istess cirkostanzi ndizjarji jsahhu wkoll il-fehma ta' din il-Qorti li dak li allegat il-minuri

huwa ferm aktar verosimili minn dak li qed jghid l-appellant . Ghalhekk hija l-fehma ta' din il-Qorti li l-apprezzament tal-Ewwel Qorti hu wiehed "safe and satisfactory".

Jekk umbaghad fil-kors tal-investigazzjoni w tad-depozizzjoni taghha il-persuna minuri ma kienetx "open" u skjetta ma kullhadd , dan jista' facilment ikun attribwibbli ghall certu mistija w "embarrassment" naturali , pero' ma jidhirx li kien hemm xi inkonsistenzi sostanzjali jew xi kontradizzjonijiet fil-versjoni tal-persuna minuri fir-rigward ta' dak li kien jaghmel l-appellant , versjjoni li del resto kienet ghal kollox korroborata mix-xhieda taz- zewg minuri l-ohra.

F'dawn ic-cirkostanzi din il-Qorti ma thossx li ghandha b' xi mod tiddisturba l-konkluzjoni ta' htija li ghaliha waslet l-Ewwel Qorti .

Illi ghalkemm din il-Qorti normalment ma tvarjax il-piena moghtija mill-Ewwel Qorti jekk din tkun entro l-parametri legali w ma tkunx wahda manifestament esagerata , meta din il-Qorti , bhala Qorti ta' revizjoni, tikkonstata li xi punt ta' dritt jew ta' fatt favur l-appellant ma jkunx ittiehed in konsiderazzjoni mill-Ewwel Qorti , meta suppost li jkun hekk gie kkonsidrat , allura din il-Qorti tkun trid tidhol ukoll fil-kwistjoni tal-piena w tara jekk il-piena nflitta mill-Ewwel Qorti kienetx l-aktar wahda ndikata fic-cirkostanzi , kompriza dik jew dawk li ma jkunx ittiehdu in konsiderazzjoni mill-Ewwel Qorti u dan biex, fil-waqt li tipprotegi lis-socjeta' minn agir simili tal-appellant u sservi ukoll ta' deterrent generali fejn hemm bzonn, taghmel ukoll gustizzja mall-appellant .

Id-difiza issottomettiet li l-appellant ghandu kondotta nadifa ghall-ahhar u li kien f'dan il-kaz li kiser difru mall-gustizzja ghall-ewwel darba w li hu ta' eta' avvanzata u li din il-Qorti ghandha taghti piz xieraq ghall-fatt li l-kwerela kienet giet irtirata mill-genituri li ddikjaraw sahansitra bil-gurament li ma jridux li jitkomplew il-proceduri kriminali kontra l-appellant . Ghalhekk issottomettiet li aktar ikun

xieraq f'dan il-kaz jekk tinghata piena karcerarja li pero' tibqa' sospiza ghal numru ta' snin.

Da parti taghha l-prosekuzzjoni rrimettiet ruha ghal gudizzju tal-Qorti dwar piena.

Issa l-appellant gie misjub hati taht l-artikolu 203 li jirrigwarda r-reat ta' korruzzjoni ta' minorenni kif ukoll tar-reat ta' offiza ghall-pudur jew ghall-morali pubblika skond l-artikolu 209 bl-assorbiment tar-reat taht l-artikolu 209 fir-reat l-aktar gravi ta' korruzzjoni ta' minorenni . Issa dan l-ahhar reat huwa punibbli bi prigunerija ghal zmien mhux izjed minn tlitt snin bir-rekluzjoni jew minghajrha . Pero' l-istess artikolu jkompli jghid illi l-piena ghal dan id-delitt tkun ta' prigunerija minn tlitt snin sa sitt snin , bir-rekluzjoni jew minghajrha , jekk id-delitt isir bi hsara ta' persuna li ma ghalqitx l-eta' ta tnax il-sena w dana skond l-artikolu 203 (1) (a) jew meta d-delitt isir minn haddiehor li lilu , imqar jekk ghal xi zmien , ikun gie fdat il-minuri sabiex jiehu hsiebu , jedukah , jghallmu, jindukrah jew izommu kif mahsub fis-sub-inciz (c) tal-istess artikolu kif invokat mill-Avukat Generali fin-nota tieghu a fol. 79 tal-process. Issa f'dan il-kaz jidher kemm mill-akkuza originali quddiem l-Ewwel Qorti kif ukoll irrizulta mill-atti processwali li l-eta' tal-minuri kienet in effetti inqas minn dik ta' tnax il-sena meta gew kommessi r-reati allegati kif ukoll li l-appellant kellu l-kwalifika msemmija fl-artikolu 203 (1) (c) . Ghalhekk il-piena minima applikabbli ghal dan il-kaz skond il-ligi kienet ta' tlitt snin prigunerija, bir-rekluzjoni jew minghajrha, ghax umbaghad ir-reat minuri li jgib piena ta' massimu ta' tlitt xhur prigunerija w multa jigi assorbit fir-reat l-aktar gravi u meta jsir dan bl-applikazzjoni tal-artikolu 17 (h) tal-Kap.9 tinghata biss il-piena ghar-reat l-aktar gravi . Inoltre fl-akkuza originali ssemma li dan kien reat kontinwat u kemm l-Avukat Generali fin-nota tieghu imsemmija kif ukoll l-Ewwel Qorti fis-sentenza appellata rispettivament invokaw u semmew l-artikolu 18 tal-Kap.9 li proprju jipprovdi ghal zieda fil-piena f'kaz ta' reat kontinwat. F'dan il-kaz il-piena tista' tizdied minn grad sa zewg gradi. Dan ifisser li l-piena minima setghet titla' sa hames snin u dik massima setghet titla sa tnax il-sena

prigunerija ghalkemm dan jithalla fid-diskrezzjoni tal-Qorti u mhux mandatorju .

Illi fil-fehma ta' din il-Qorti ghalhekk din il-Qorti hija prekluza milli tapplika piena ta' inqas minn tlitt snin prigunerija bla ma jkollha ragunijiet specjali w straordinarji biex tista' taghmel dan skond l-artikolu 21 tal-Kap.9 . Fil-fehma ta' din il-Qorti ukoll dawn ic-cirkostanzi specjali w straordinarji ma jezistux f' dan il-kaz u ghalhekk din il-Qorti hija vinkolata bil-minimu ta' tlitt snin prigunerija preskritt skond l-artikolu 203 (1) (a) u (c) tal-Kap.9.

Issa biex il-Qrati jkunu jistghu japplikaw il-provvedimenti tas-sentenza sospiza skond l-artikolu 28 A tal-Kap. 9 , irid ikun kaz fejn il-Qorti taghti sentenza ta' prigunerija ghal zmien ta' mhux izjed minn sentejn . F' dan il-kaz pero' din il-Qorti dan ma tistax taghmlu minghajr ma tinzel taht il-minimum preskritt mill-istess ligi w dana bla ma tittiehed in konsiderazzjoni taz-zieda fil-piena possibbli minhabba r-reat kontinwat . Ghalhekk jidher li din il-Qorti hija prekluza milli taghti sentenza sospiza kif qed titlob id-difiza f' dan il-kaz.

Din il-Qorti , pero' , wara li rriflettiet fit-tul , u kkonsidrat il-kondotta nadifa w l-eta' tal-appellant izda b'mod partikolari w l-aktar importanti l-fatt li l-genituri tal-minuri kienu ddikjaraw li ma jridux li jitkomplew il-proceduri kontra l-appellant , u li l-Ewwel Qorti bi zvista ma ndunatx li kien hemm din ir-rinunzja tal-genituri tal-minuri koncernata f' dan l-appell , meta applikat il-piena li qed isir appell minnha , thoss li f'dan il-kaz ghandu jkun hemm temperament fil-piena biex jirrifletti dan il-fattur injorat bi zvista mill-Ewwel Qorti fir-rigward tal-minuri mertu ta' dan l-appell .

Ghal dawn il-motivi l-appell qed jigi milqugh limitatament kif ser jinghid u cioe' billi din il-Qorti tirriforma s-sentenza appellata billi tirrevokaha in kwantu kkundannat lill-appellant ghall-erba snin prigunerija w minnflok tikkundannah ghall-tlitt snin prigunerija li minnhom irid jitnaqqas kull periodu li l-appellant ghamel taht arrest in konnessjoni ma' dan il-kaz u billi tikkonfermaha fil-

kumplament intier taghha, anki ghaliex ma kienx sar appell mill-Avukat Generali fuq l-aspetti tal-istess sentenza li seta’ sar appell minnhom mill-prosekuzzjoni kif fuq intqal .

Fl-ahhar nett tordna li BISS biex tigi protetta l-identita’ tal-minuri ma jigux publikati fil-media l-isem tal-minuri, tal-gentituri taghhom u tal-appellant kif ukoll dettalji dwar il-post jew in-natura tal-post fejn graw ir-reati in ezami

< Sentenza Finali >

---------------------------------TMIEM---------------------------------